

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ^๑

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

เนื่องด้วยกิจการบางประเภทมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง กฎหมายฉบับนี้จึงให้บุคคลที่ประสงค์จะประกอบกิจการข้างต้นต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นๆ ก่อน รวมทั้งกำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการดังกล่าวได้

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการนั้นๆ (ข้อ ๔) โดยในการอนุญาตหรือการให้สัมปทานดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่จำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน (ข้อ ๗)

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค (ข้อ ๓)

- (๑) การรถไฟ
- (๒) การรถราง
- (๓) การขุดคลอง
- (๔) การเดินอากาศ
- (๕) การประปา
- (๖) การชลประทาน
- (๗) การไฟฟ้า
- (๘) การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซโดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่าง ๆ
- (๙) บรรดากิจการอื่นอันกระทบกระทั่งถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน

ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา

๒.๒ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการซึ่งรัฐมนตรีที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการนั้นๆ ได้ประกาศกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยในการอนุญาตดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่จำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน (ข้อ ๗)

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้กิจการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต

^๑ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

- (๑) การประกันภัย
- (๒) การคลังสินค้า
- (๓) การธนาคาร
- (๔) การออมสิน
- (๕) เครดิตฟองซิเอร์
- (๖) การรับรองหรือรับซื้อตัวเงิน
- (๗) การจัดหาแหล่งเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงินนั้น หรือเอาเงินนั้นซื้อหรือซื้อลดซึ่งตัวเงิน

หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นหรือตราสารการเครดิต

(๘) การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือทรัพย์สิน เช่น พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ หรือตราสารพาณิชย์ หรือการทำหน้าที่เป็นตัวแทน นายหน้า ผู้จัดการ หรือผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารดังกล่าว หรือการจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลาง การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารดังกล่าว

อนึ่ง ได้ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการตาม (๓) – (๘) ข้างต้น หรือกิจการที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน (ข้อ ๘) และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ได้ โดยเมื่อมีการมอบหมายแล้วให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับมอบหมายได้ (ข้อ ๑๔) รวมทั้งมีอำนาจในการเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และยึดอายัดเอกสารสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ได้ (ข้อ ๑๕)

๒.๓ กำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีได้กำหนดในการอนุญาตหรือการให้สัมปทาน หรือขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๑๘)

๓. บทบัญญัติที่คุ้มครองประชาชน

-